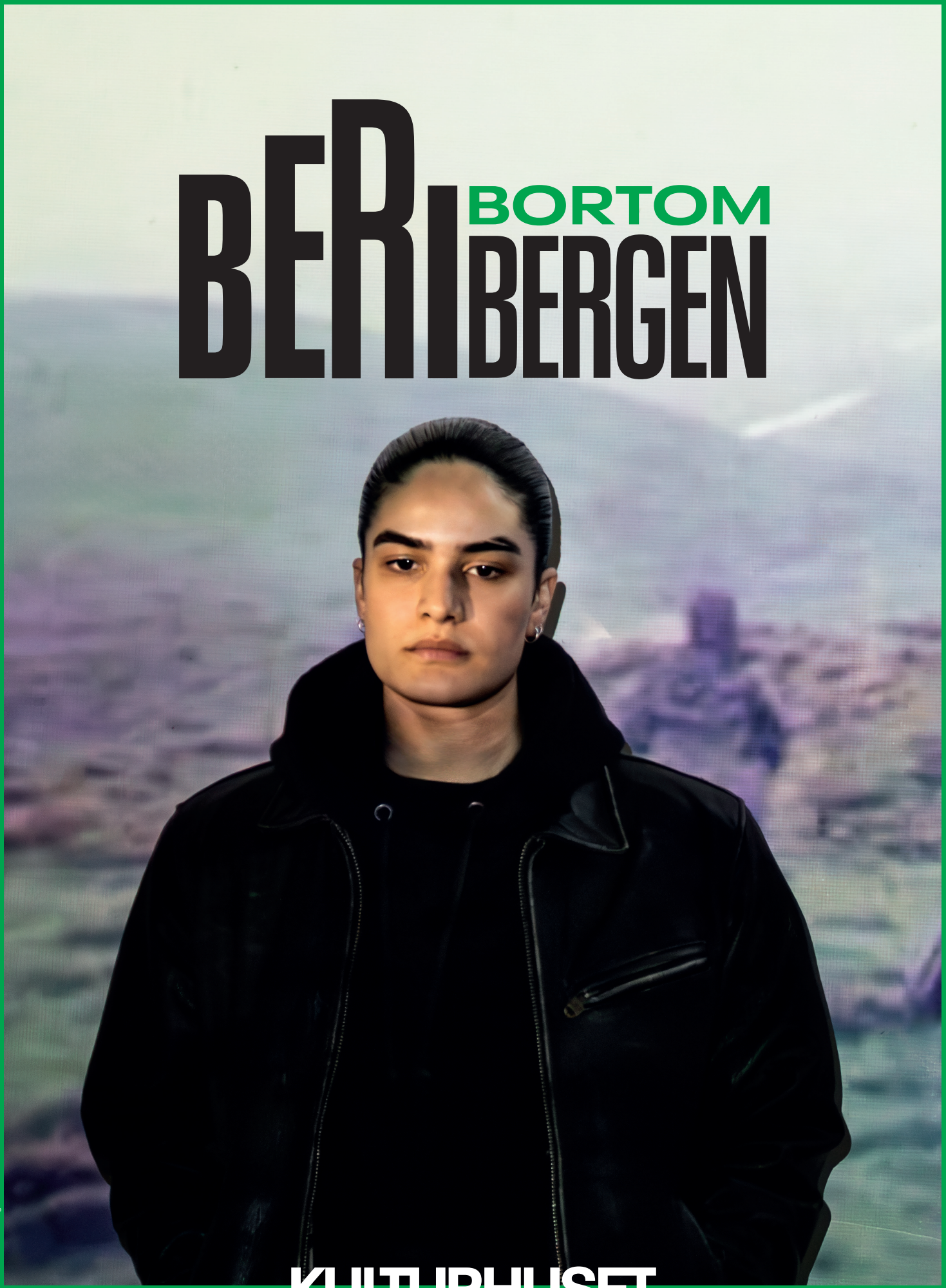
PEDAGOGISKT MATERIAL AV SARA BERG

BERI BORTOM BERGEN

Av och med Beri Gerwise

kulturhusetstadsteatern.se/vallingby

Foto Leonard Stenberg

KULTURHUSET
stadsteatern

PEDAGOGISKT MATERIAL

Om materialet

Det här materialet vänder sig till dig som är pedagog och ska se föreställningen *Beri bortom bergen* med en elevgrupp. Här finns information för att förbereda er inför besöket, och förslag på samtalsfrågor och övningar att arbeta vidare med efteråt. Du kan förhålla dig fritt till materialet och använda det du tycker känns inspirerande och relevant.

Sara Berg
Dramapedagog och författare

Förberedelser

Berätta gärna för eleverna i god tid att ni ska se föreställningen *Beri bortom bergen*. Förklara till exempel hur ni ska ta er till Kulturhuset Stadsteatern Välllingby och hur länge ni ska vara här. Berätta också lite om föreställningen. Med hjälp av vår teaterordlista kan ni också bekanta er mer med teaterns begrepp. Mer information finns på vår hemsida.

Om föreställningen

I *Beri bortom bergen* berättar Beri om sorgen efter sin mammas död, sin pappas tid som Peshmerga och tonårens tvivel över att komma ut. Föreställningen är ett vittnesmål om kamp, sorg och om hur kärleken – om vi vågar hålla fast vid den, kan bli vår starkaste motståndskraft. Föreställningen är en monolog som varvar tal med musik.

Beri Gerwise är skådespelare och rapartist. 2017 släpptes hennes debutalbum Rum och hon har som rapartist turnerat med hiphopkollektivet Femtastic och Random Bastards samt deltagit i TV4s Lyckliga gatan. Beri Gerwise har bland annat medverkat i serien Young Royals på Netflix, teaterföreställningen Krigerska på Backa Teater, Kris på Stadsteatern Vällingby och Pappa Pellerins Dotter på Orionteatern.

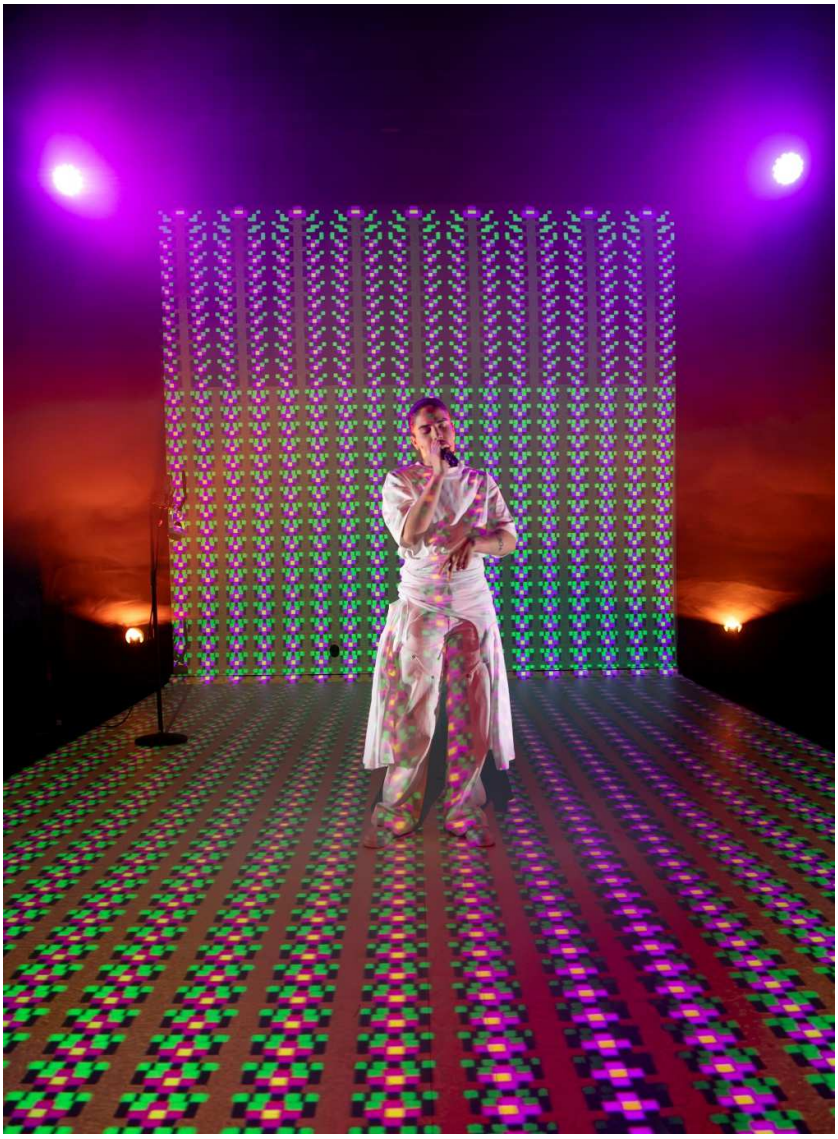
I samband med föreställningen får ni gärna besöka fotoutställningen ”En bro till förut” av Beris pappa Kemal Gerwise. Utställningen handlar om hans liv som Peshmergasoldat i Kurdistan, det vardagliga mitt i en beväpnad konflikt och omställningen i att flytta till Sverige efter en krigsskada. Utställningen pågår mellan 31 okt – 29 nov 2026 en trappa upp på Kulturhuset Stadsteatern Vällingby.

Innan teaterbesöket

En del elever är vana att se scenkonst och för andra kan det vara första gången de besöker en teater. Påminn gärna påminna eleverna att man inte behöver "förstå" allt. Det som väcker frågor brukar vara en bra grund till samtal i klassrummet efteråt. Föreställningen är en monolog som varvar tal med musik. Föreställningen är ca 60 min utan paus.

Att vara publik

Prata gärna med klassen om vad det innebär att vara publik. Vad är det till exempel för skillnad på att vara publik på en teaterföreställning och på bio? En viktig skillnad är att filmen i sig inte påverkas av vad som händer i publiken när den visas, eftersom den redan är inspelad. Teater däremot sker live - här och nu - och skådespelarna på scenen kan höra publikens reaktioner. När publiken reagerar på vad som händer under föreställningen blir det en del av föreställningen.

Teaterbegrepp

En teaterföreställning är en sammansättning av många olika delar, såsom ord, rörelser, gestaltning, ljud, ljus mm. Här är några av de begrepp som kan vara relevanta att prata om. Många har säkert koll på dem, men det kan vara bra att gå igenom dem tillsammans innan teaterbesöket. Det kan göra att eleverna blir mer uppmärksamma på de olika komponenterna när de ser föreställningen.

Roller: Personerna som berättelsen handlar om och som skådespelarna spelar.

Huvudroll: Den person som föreställningen framför allt handlar om. Det kan finnas flera huvudroller.

Biroll: Karaktärer som stödjer berättelsen på olika sätt.

Repliker: Orden som sägs på scenen.

Monolog: En karaktär pratar högt med sig själv eller med publiken

Dialog: Två karaktärer pratar med varandra.

Dramatik: Den skrivna pjästexten.

Regi: Hur man valt att tolka pjästexten, hur replikerna sägs, hur skådespelarna rör sig, osv. Allt som påverkar hur vi uppfattar berättelsen.

Koreografi: Rörelse eller dansinslag. Skådespelaren gestaltar känslor och/eller situationer genom att visa med kroppen i stället för att prata med ord.

Scenen/scenografin: Platsen där föreställningen utspelas. Skådespelaren kan röra sig på och runt omkring scenen och det kan finnas olika möbler på scenen under föreställningens gång.

Rekvisita: Föremål som skådespelarna använder på scenen.

Kostym: Kläderna som skådespelarna har på sig på scenen.

Ljud och ljus: Musik, ljudeffekter, ljus och mörker kan förstärka det som händer på scenen eller bidra till att skapa olika stämningar.

Publik: Ni som tittar på föreställningen. Utan er så blir det ingen teater! Som publik får man en plats att sitta på och under föreställningen ska man stänga av sin mobil. Man får inte filma eller fotografera. Ni som är publik är en del av varandras upplevelse, därför är det viktigt att visa varandra respekt i salongen

Efter teaterbesöket

När det gäller att tolka teater finns det inte något rätt eller fel. Ni som sett föreställningen har säkert upplevt den på olika sätt. Vi vill uppmuntra till reflektion och samtal bortom huruvida föreställningen var ”bra” eller ”dålig”. Vi hoppas att *Beri bortom bergen* kan bidra till spännande samtal i klassrummet.

Minnesrunda

Ett sätt att börja prata om föreställningen är att lyfta de spontana upplevelserna i en runda. Samla klassen, gärna på stolar i en cirkel. Börja med att låta var och en fundera för sig själv kring vad hen minns starkast från föreställningen. Låt sedan var och en i tur och ordning säga något de minns från föreställningen, till exempel en karaktär, en replik eller något ur scenografin, utan att de andra kommenterar.

Vad var det som hände? Samtal

Låt eleverna prata i smågrupper först. Låt dem sedan återkoppla kort i helgrupp. Lämna utrymme för olika tolkningar och tankar.

• Hur växte Beri upp? Vilka språk pratar hon? På vilket sätt är de viktiga?

• Hur förändrades livet efter att hennes mamma dör? Ett citat ur föreställningen lyder: ”Sorgen har ett bäst-före-datum”. Vad tror ni att det betyder? Finns det sociala regler för hur man ska sörja? Hur hanterar Beri sorgen?

• Beri ber sin pappa att berätta om sitt liv. Varför tror ni att det känns så viktigt? Hur har det påverkat henne att pappan varit Peshmerga-soldat?

• Hur börjar Beri göra musik? Vilken roll får musiken i hennes liv?

• I föreställningen visas bilder av när Beri friar till sin blivande fru. Hur var det när de träffades?

En viktig händelse - dramaövning

Den här övningen kräver lite golvutrymme, fungerar bra i klassrummet om man skjuter undan bord och stolar. Dela in klassen i smågrupper, cirka 5–7 personer per grupp.

Instruktion: Låt varje grupp välja ut en scen eller situation ur *Beri bortom bergen* som de tycker var känslomässigt starkast. Låt dem sedan gestalta händelsen i en fryst staty. Låt en grupp i taget visa sin staty, låt de andra eleverna gissa vad de ser. Fråga varför de valt just den situationen som en viktig sekvens.

Gestaltning - samtal

I en teaterföreställning ingår ofta flera estetiska uttryck såsom musik, video, ljus och kostym. Låt eleverna prata i smågrupper om ett uttryck var. Låt dem sedan återkoppla kort i helgrupp:

• Vilken roll spelar musiken i föreställningen? Minns ni någon särskild låt eller textrad? Vad handlade den om?

• Vilken roll spelar bilderna, animationerna och videoklippen i föreställningen? Minns ni något/någon särskilt bra? Vilken känsla gav det?

• Hur användes ljuset? Minns ni något särskilt tillfälle då ljuset var effektfullt? Vad hände då?

• Hur var kostymen en del av föreställningen? (Kostym betyder kläder och tex vingar i det här sammanhanget). Minns ni något särskilt tillfälle då kostymen var effektfull? Vad hände då?

Tema: Uppgörelse/hyllning

Ber i bortom bergen är en monolog som är baserad på låttexter och dikter om Beris uppväxt och liv. Föreställningen började med den här texten:

Fujifilm

Ingen rök där jag gått
Inga samtal hem
Inget sprit i mitt blod
Sover över en vän
Alla kvällar jag ljugit
Och du tror mig så lätt
Börjar undra
Hade du brytt dig om
Namnet du gav mig
Försvann med en vind
För jag fryser
Jag fryser
Jag fryser
Jag fryser
Och min pappas port är så långt bort
Borde börja gå men jag står fast här och
Benen är tunga som bly
jag står kvar och jag blickar mot skyn
Finns det nån där ute som sett mig?
Finns det vittnen här till mitt blod?

<u>Låt eleverna prata två och två om texten:</u>

- Vilken känsla har jaget i dikten?
- Vad handlar den om?
- Finns det någon rad som är särskild viktig tycker ni?
- Vem eller vilka vänder den sig till? Vem är ”du” i texten, tror ni?

Skrivövning – Uppgörelse/ Hyllning

Låt eleverna skriva varsin dikt som vänder sig till någon de känner eller har känt. Det kan vara en hyllningsdikt, en arg dikt, en dikt om saknad, eller kanske en blandning av flera känslor. Låt de som vill läsa upp sin dikt för klassen efteråt.

Collage med flera ansikten - övning

Beri beskriver i början av föreställningen att hon fick två världar, och att hon var 100% det ena eller andra beroende på hos vilken förälder hon var.

I olika situationer, miljöer och med olika människor och kan vi alla bete oss och uppfattas olika.

Låt eleverna skapa ett collage av en person med två eller flera ansikten, som symboliserar personens olika sidor, egna viljor eller förväntningar från andra. Lek med de olika kontraster som kan rymmas inom en och samma människa.

Material: Tidningar med bilder på en variation av människor. Saxar, lim, papper.

Alternativ: Det går också att göra bilderna digitalt i en app som tex Pinterest.

Länkar med inspiration

Skönlitteratur:
”Samma mamma” av Hanna Rajs, Albert Bonnier förlag (2024) Lyrik - om förlusten av en mamma
”Klamra” av Hanna Rajs, Albert Bonnier förlag (2026) Lyrik – om förlusten av en mamma
”Staten systrarna dikten” av Sorin Masifi, Norstedt (2022) Lyrik - om Kurdistan och sorgen efter en syster

Facklitteratur:
”Kurdspåret” av Joakim Medin, Verbal förlag (2023)

Om Kurdistan:
Text från fotoutställningen ”En bro till förut” av Kemal Gerwise:
Kurdistan är ett områden med stor kurdisk befolkning som sträcker sig över delar av Turkiet, Irak, Syrien och Iran. De delar kultur och språk, men området har aldrig utgjort en självständig stat.
Kurderna har länge varit i konflikt med myndigheterna i de styrande länderna gällande säkerhet, rättigheter och kontroll över området. Det finns flera kurdiska grupper som kämpar för självstyre och en egen stat.
Peshmerga är en beväpnad gren av den kurdiska befrielserörelsen. Namnet betyder ”de som möter döden” på kurdiska. Peshmerga har spelat en viktig roll i kurdernas historia och deltog bland annat i kampen mot Islamiska staten (IS) i Irak under 2010-talet. Idag fungerar Peshmerga som säkerhetsstyrkor i Kurdistanregionen. Under 2026 har området utsatts för flera iranska missilattacker där många Peshmerga-soldater skadats.

Fördjupning:
Globalis FN: Kurdistan (2022/12/12)
Kurdiskt minnesarkiv: Kurdistan memory programme

Vi som arbetat med föreställningen: Beri bortom bergen

På scenen

Av och med: Beri Gerwise

Musiker: Alma Bergman

Produktion

Text och musik: Beri Gerwise

Regi och bearbetning: Saga Gärde

Text och musik: Alma Bergman

Mönsterkoncept, grafik, projektioner: Sepidar Hosseini

Kostym: Ellen Elias

Ljus: Tobias Hallgren

Dramaturg: Mia Winge

Översättning: Shang Klenell Imam, Sedik Imam och Ibtisam Shakir

Pedagogiskt material: Sara Berg

Foto i projektioner: Kemal Gerwise m.fl.

Musikproduktion: Alma Bergman och Johan Dexter Eliot Orrling

Ljus och video/pjäsansvarig: Linus Viklander

Ljud: Hannes Boeryd och David Gülich

Scentekniker: Tuva Dahlgren

Publikvärdssamordnare: Isabelle Pedone

Lanseringsfoto & scenfoto: Leonard Stenberg

Kommunikationsansvarig: Carolina Rappaport Edberg

Scenchef: Sara Foman

Producent: Josefin Lagerwall

Verksamhetschef: Jiasi Maciel

Konstnärlig ledare: Olof Hanson